

12.03.2018

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 9 март 2018 година, врз основа на примена жалба од Вања Мицевска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „Маркукуле“ со текстот насловен „СРАМОТА: Поддршка од пратениците за ЛГБТ правата?! Решија се' и уште ова остана за подобар живот?!“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 10 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 23 февруари 2018 година, Вања Мицевска поднесе жалба за текстот насловен „СРАМОТА: Поддршка од пратениците за ЛГБТ правата?! Решија се’ и уште ова остана за подобар живот?!”, објавен на 23 февруари 2018 година, на интернет порталот „Маркукуле“ (www.markukule.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи дискриминација, незастапена втора страна и навреда.

Жалителот забележува дека медиумот си дава за право да коментира како срамно нешто што е поврзано со унапредување на маргинализирана заедница во Република Македонија.

„Медиумот се „дрзнува“ да оквалификува нешто како срамно, иако според кодексите во новинарството, новинарите не би требало да си даваат свои мислења и придавки за општествените случувања. Медиумот се става во позиција на зачуденост што народните избраници формирале група со која би требало да бидат заштитени лицата кои речиси секојдневно се изложени и на навреди и на физичко насилиство“, се вели во жалбата.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „Маркукуле“ и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од „Маркукуле“ не одговорија на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата во однос на содржината е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 10 и 13.

Член 10: „Новинарот нема свесно да создава ниту преработува информации што ги загрозуваат човековите права или слободи, нема да говори со јазикот на омразата и нема да поттикнува на насилиство и дискриминација по која било основа (национална, верска, расна, полова, социјална, јазична, сексуална ориентација, политичка...).“

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.“

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 9 март, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека авторот наметнува сугестивно мислење во однос на темата, кое во себе, особено во насловот од текстот, содржи елементи кои можат да поттикнат дискриминација по различна основа (во случајов сексуална). Јазикот на новинарите секогаш треба да биде одмерен и неутрален, наспроти оној што нуди готови заклучоци и судови и е, или се граничи со говорот на омразата.

Оттука, членовите на Комисијата утврдија дека во текстот е прекршен членот 10 од Кодексот на новинарите, во кој, посебно се издвојува токму насловот од текстот:

„СРАМОТА: Поддршка од пратениците за ЛГБТ правата?! Решија се и уште ова остана за подобар живот?!”

Обврска на новинарите и медиумите е да ги заштитат поединците и групите од неправда и дискриминација, извршени од страна на јавни органи и институции, од приватни претпријатија и од кој било друг.

Медиумот и новинарот не треба да објавуваат материјал (информација, слика, мислење, коментар), кој има за цел да шире непријателство или омраза, или ако постои голема веројатност дека објавениот материјал ќе предзвика непријателство или омраза спрема некого поради неговата раса, етничка припадност, пол, вера, политичка припадност, сексуална ориентација, физички недостаток итн.

Имено, Европскиот суд за човекови права во неколку пресуди го има потврдено ставот дека претставувањето на ЛГБТ лицата како морално деструктивни, болни и штетни за општеството претставува говор на омраза и ваквите ставови не можат да се оправдаат со слобода на изразување (Vejdeland and others v. Sweden no. 1813/07).

Во продолжение, Комисијата утврди дека авторот своите мислења ги прикрива како факти и со тоа го прекршил и членот 13 од Кодексот на новинарите, што особено е нагласено во реченицата:

„Дали стартува агенда за нови закони кои ќе бидат во функција на луѓето од ЛГБТИ заедницата, останува да видеме во скоро време“.

Точно е дека новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулации.

* * *

При своето одлучување, Комисијата ги зеде предвид и:

- * Препораката CM/Rec(2010)5 на Комитетот на министри на Советот на Европа до земјите-членки во врска со мерките за борба против дискриминацијата врз основа на сексуална ориентација и родов идентитет. Во точката Б. од препораката, посветена на говорот на омраза се вели: „Државите членки е неопходно да преземат мерки за борба против сите видови на изразување во медиумите и на интернет за кои може да се добие впечаток дека го предизвикуваат ефектот на поттикнување, ширење и промовирање на омраза и други видови на дискриминација против лезбејки, геј, бисексуалци и трансродови лица“. Сите мерки треба да го почитуваат основното право на слобода на изразување во согласност со членот 10 од Конвенцијата и судската пракса на Судот.
- * Меѓународната статистичка класификација на Светската здравствена организација за болестите и поврзаните здравствени проблеми од 17.05.1990 година, каде што се наведува дека сексуалното определување (хетеросексуално, хомосексуално и бисексуално) само по себе не е здравствено пореметување.
- * Законот за спречување и заштита од дискриминација, кој забранува вознемирување како облик на дискриминација врз дискриминаторска основа (во случајов сексуална ориентација).

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Филип Ѓурчиновски, Беким Ајдини и Гоце Герасимовски.

Се обврзува интернет порталот „Маркукуле“ (www.markukule.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

